

కరుణారావు

గ్రంథ సంగ్రహ

శ్రీ తానెటి సూరి

మహారాధయ ప్రభురణాట

Blank Page

అరుణ రేఖలు గ్రంథాలయము 247
H :- 7

[గేయాలు] W :- 4.9

★

శ్రీ తెన్నేటి సూరి

★

మహోదయ ప్రచురణలు

మచిలీపట్టణము

అన్నిహక్కులూ
రచయితవి

ప్రథమ ముద్రణ : 1946
ప్రతులు : 1500

ప్రతులకు

రాధేశ్యామ్ ఏజన్సీస్

సోల్ ఏజంట్స్, మహానయ ప్రచురణలు

గవర్నరు పేట - బెజవాడ

మూల్యం: 10 అణాలు

2

మావవస్వాతర్కత్య 'మాంగ్న కాన్యా' వైస
రక్కాక్షరములతో వ్రాసుచేసినాను—

రే ఖ లు

అరుణరేఖ

మాతృగీతి

మహాదయం

కీలుగుఱ్ఱం

కన్నటికాలుత

అస్త్రసన్ధ్యానం

క్విట్ ఇండియా

వట్టిబయలు

స్వర్గానికి రోడ్డు

పరవళ్లు

నీకవి

రాగరేఖ

తిండికావాలి

నరబలి

మురళి

ప్రసంచ విప్లవం

అ రుణ రేఖ

తరుణామణి ప్రిథా
తరళరేఖను నేను,
తొలినంజ ప్రిద్దులొ
పెరిగి లందించాను... త.

అంధకారముచీరి,
అవతరించాను,
శిఖరేఖనై దిశల
జేవురించాను... త.

చిమ్మచీకటిదొరల
చీల్చివేశాను,
దండులేకే వెడలి,
దాడిచేశాను... త.

మృతజీవులెల్లారు
బ్రతుకజేశాను,
చైతన్యమూర్తి నై
జీవమిచ్చాను... త.

విష్ణవోజ్వల తరళ
వీరగీతికను—

విశ్వకార్మికుల పా
ణోచ్ఛ్వాస మేను... త.

ప్రాణితతి విష్ణవ
ప్రభలు రేకెత్తింది,
అందనై, చండగరి,
ముందడుగు వేశాను... త.

విచ్ఛుకలమూని, నే
వీరసేనానినై,
అరులపై దూకించి,
శిరసుల్లుకోశాను... త.

మూసవ స్వాతంత్ర్య
'మాగ్న కార్టా' పైన
రక్తాక్షరములతో
పాల్కుచేసేశాను... త.

మా తృ గీ తి

తల్లితానేవచ్చె, తడవామె కారండు !
చల్లగా మన తెనుగుతల్లి రానేవచ్చె—
ప్రణమిల్లి జయగీతి పాడండి మృదురీతి,
ముక్కోటి తెలుగులు మొఱయండి జయగీతి... త.

కనుమలో నీలాలు కరిగి ఒలికెనో యేమొ,
తల్లిజడ, తాచులా, కళ్లలో మెసిలిండి,
కృష్ణవేణీరుచులె నిజమూ, క్రేపులా
కేళ్లురుకు కటిపైన సతమూ... త.

గోదావరీవారి కులుకులవిగోరా !
తెలుగుమల్లెల పొగరు వెలుగు లవిగోరా !
హోషుగా, ఊగుతూ, నీటుజూపేనూ,
దేవికంఠాన కత్తెరదండయేను... త.

పనరుపైరులలోన మినమినలు చూడరా !
పచ్చలద్దిన తెలుగు పట్టుచీరేమోను ;
వంటపొలములపైని పసిడిజలుగదుగోను,
బంగారు, బలతారు, పైటచెరగేమోను... త.

తెలుగుపాటలోని తీసిపాలవిగోను,
తల్లిపలుకలేన చల్లగా పిలిచింది;
అందాలు నగలలో, చిందులాడెనుచూడు
నాగార్జునులచేతి నాజూకు పనులేను... త.

బాబ్బల్యరోచిఃప్రభాజాల మదిగోను !
చండకిరణుడు దిశల మండెనదిగోనూ !!
స్వాతంత్ర్యభానుండు తోచెనదిగోనూ !
దేవీకిరీటకోటీరమణియేను!!... త.

మెలుగు నాగలిగోరు మేనసోకెనా యేమొ
సన్మతమ్మేని మేన జలదరించెను తల్లి;
మనభాగ్యములవెల్లి తల్లియేరా !
మనకోరికల కల్పవల్లియేరా!... త.

తల్లిహృదయములోతు తడువుకోరా,
తరళకాంతుల వసువు త్రవ్వుకోరా,
ఒకరియాచించేటి గతియేలరా?
వరుల పాదము బట్టు బ్రతుకేలరా...? త.

దేశదేశాలలో తేజరిలేవారు,
తెలుగుతల్లికన్న దివ్యసంతానము.

తల్లిపూజలవేళ తరలిరారండోయి !
 తల్లికీరితి దిక్కు తెల్ల తెలువండోయి !—
 ఆకాశవీధిలో చీకాకువాయంగ,
 ఆంధ్రరాష్ట్రపు కేతనంబెత్తి నిలుపండి... త.

కులములని మతములని కూటికా ? గుడ్డకా ?
 చిలిపి తగవులురేవు పలుకులేలా ?—
 ముశ్లమాటలు మీరు మానండిరా,
 అమ్మనింటేకోప వడతుందిరా... త.

అంటరాదని యొకడు, అధికుడని మరియొకడు,
 గొంతులు కోసుకుంటారా!—
 తల్లికందరు బిడ్డ లొకటేనురా!
 తల్లివింటే భేద వడుతుందిరా !... త.

యుగయుగాలుగ వీరయోధులనె కన్నదిర,
 తల్లివరు వొకయింత తలచండిరా!—
 పారతంత్ర్యపుబ్రతుకు బ్రతుకనేలా?—
 స్వాతంత్ర్యయోధులై సాగండిరా !!!... త.

మ హా ద యం

౧

తెండోయి ! తెండోయి ! బ్రతికితేవండోయి !
విగతప్రాణులార ! మృతశరీరములార !... తెం.

తేలిమించుపాకల్లు,
మన ప్రాణరేఖల్లు,
వీకమైన గగనాన
దూకివచ్చిన వవిగా !... తెం.

విశ్వశ్మశానంపు భస్మరాసులార !
'గోరీ' లలోని కంఠాశ శిథిలములార !... తెం.

పతితజీవనులార ! బానిస ప్రజలార !
గతిలేక పడియున్న ! కష్టజీవులార !
మతిలేని జనులార ! మృతశరీరములార !... తెం.

కటికచీకటితేని కట్టడులలో జిక్కి
కొనరు ప్రాణాలతో కుందు ఖైదీలార !
విశ్వకారాగార వీధిలో చెరవడ్డ,
విశ్వకార్మికులార ! నిగళబద్ధులార !... తెం.

తొలివెలుగు జలుగుల్లు, మిలమిలల నించుల్లు,
అమృతంపు వాకల్లు, మనస్రేణ రేఖల్లు,
వీకమై గగనాన దూకివచ్చిన వవిగో!... తెం.

గండుతొలివెలుగుల్లు
దండడికి కనువిచ్చి,
ఆకసమె మెసిలింది,
ఆవులిస్తున్నాది... తెం.

అదె 'మహాదయ'వార్త విదితముగ వ్రచురింప,
గగనాన మా ఉమాతరుణి వరతెంచినది—
తెండోయి! తెండోయి! బ్రతికిలేవండోయి!
విగతప్రాణుల్లార! మృతశరీరములార!... తెం.

౨

ఏగుదెంచాడంట వేగుసరదాను,
తొలిదాడికే అరులు తోకమపిచారు—
ఏగుదెంచాడంట వేగుసరదారు,
చిమ్మచీకటి ఊరలు వమ్ములైనాయి... ఏ.

చీకటుల లోకాన దూశవిప్లవగీతి,
ద్దిగంతాలలో తేలివివెలుగులుదోచె... ఏ.

గగనంబు బ్రతికి, రెక్క-విదల్చి, సాచినది,
పురివిచ్చి కారీక యిరులెల్ల రాల్చినది... వ.

కరగినది వినువాక, తరగల్లుకదలాడె,
వ్లవలీల, అవలీల, ప్రాకినదిరాయంచ... వ.

మచ్చువీడిన కాజు విచ్చె తియ్యనిగొంతు
ప్రాభాత కాహారార్భటి మిన్నముట్టినది... వ.

కొమ్మ కొమ్మలలోన, కోనకోనలలోన,
'గమ్ము'మని జయగీతి ముమ్మరించింది,
తొలివెలుగు కత్తుల చలన మొలసింది... వ.

చీకట్ల నరదార్లు తోకమడిచేశారు,
కొండగుహలలోదూరి' గుబులుగుబులైనారు... వ.

3

కటిక-చీకటితేని, కట్టడుల కొడిగట్టి,
ఆరిపోయినయట్టి అన్నిప్రాణాలూ,
'రప్ప'మని యొక్క-పరి రగులుకొన్నాయీ,
కీలలై జ్వాలలు మాలలైనాయి—
భయదగతి విప్లవ ప్రభలురేగాయి,
చిమ్మచీకటి చెరలు వమ్ములైనాయి... భ.

హడలి మూర్ఛిలిపోయి, సుడివడ్డ విశ్వంబు
ప్రాణాలు రేకెత్తి, బ్రతికిలేచింది,
దొంగలు ఘూర్ణిల అంకవేసింది... భ.

ఆకాశవివరంబు ఆపులించింది,
ఒడలెల్ల విఱచుకొని జలదరించింది... భ.

ధర్మగోమాత తా తరలివచ్చింది,
బందెవెల్వడి మంచి పాలుచేసింది—
సత్యవత్సము తల్లి కుత్సవముగాగ
చెంగుచెంగున దూకి చేరుకొన్నాది... భ.

౪

మినమిన మించుల పసిడివిమానం,
మిన్నులపైగా నదిగోనోయ్ !
మింటను విడిచిన బాణంలాగా,
మింటను రివ్వున దూకిందోయ్ !

విభవోజ్వలయై విమానమందున
ఉషాదేవి వచ్చేసిందోయ్ !
కట్టినపుట్టపు జలుగువెలుగులకు
లోకము తెలతెలనారిందోయ్ !

జగత్ప్రబోధక విప్లవగీతిక
చీకటిచీల్చుకు వచ్చింది—
విమానరథమున, విభవోజ్వలయై,
వీరమూర్తిగా నిలిచింది.

అంబరతలమున, అమృతతేజయై
సైతన్యమునకు లొంగింది—
జీవరాసులకు ప్రాణగీతియై,
వినువీధిని తా ముఱచింది.

శ్రీ

“రక్షకలదు ప్రాణుల కల్లారికి,
శిక్షకలదు దురితావళికి,
అక్షిణోజ్వల కరవహసుగ్రహ,
జగద్రక్షకుడు వస్తాడు !

బ్రతుకండోయీ ! ప్రాణికోటులూ !
భయములువాసీ, బ్రతుకండి !
జెతలనుబాసీ, వీరగభీరత
గుండెలనింపుకు బ్రతకండి—

పేదరికంబు విదల్బుకు హాయిగ,
నంతోషంబున బ్రతుకండి—
దురితౌఘంబుల రూపుమావగా
చండకరుడు వస్తున్నాడు. ”

౬

విష్ణవారుణగీతి వినువీధి జ్వలియించి,
విశ్వప్రజాహృదయ మూగిపోయింది,
కడలిపొంగులు మింటికందుకున్నాయి... వి.

పొంగిపొరలినకడలి, నింగిదాకా లేచి,
దుర్దురితరాజ్యంపు హద్దుమాకింది,—
ఉక్కుకోటలనెల్ల ఊపివైచింది... వి.

తరగలై,
కరటాల నరుడులై,
ముంపుల్ల వరదలై,
భయదాల ప్రళయమై,
విలయగతి,

ఉల్లోల కల్లోల ప్రోల్లోల ఘూర్ణిలి
ఉగ్రగతి ముంచెత్తి, ఊగిపోయింది—
ఊవుఊవుకు జగము లూడిదొరలాయి... వి.

2

చలచలా, మిలమిలా,
నిగనిగా, ధగధగా,
కెంపుల్లు కోనలో ముంపులై నాయి,
బంగారుకాంతుల్లు ప్రభలురేగాయి,

దివ్యరత్నకిరీట దీప్తియడుగోను,
వసిడిమెయిచాయల్లు భానుడడుగోను !
జ్ఞానభాస్కరు కంటియెఱుపు లవిగోను !
మాన్యుల్లు, మాక్కుల్లు మండెనవిగోను—

ఉగ్రిగతిమై, పొగ్గి
శాగ్రమున వరలెంచి,
చండకరు డాలమున
మండిపోతున్నాడు !!!—

వేయిచేతులవాడ విక్రమించాడు,
రక్తకవచాలతో రాణువడుగోను !

౪

గిరికందరాలలో,
కరుల శిరములు నరికి,

నెత్తుదుల ధారలై వారబోళారు,
 జయిలక్ష్మి పాదాలుతడిపివేశారు.
 అంధకారపుతులువ
 లందంద తలపడిన,
 కుత్తుకల మొత్తాల నుత్తరించారు,
 కత్తి మొనలతోపొడచి తలలువిసిరారు—
 గురుతుచోచగరాని,
 గుబురు చింతలతోపు,
 చీకట్ల సరదార్ల
 శిరసులతో నిండినది—

అంధకారుపులోక మంతరించింది,
 కళ్యాణలోకంబు కనులువిచ్చింది.

౬

వద్మబాంధవురాక
 వవనబాలలు సెప్ప,
 లజ్జ రేకులువిచ్చె—
 రాగిలై చెక్కిళ్లు—

ముగుడ వద్మినిమేన మురిసింది అత్తరువు,
 సొంపుల్ల హాసాలు కంపులైనవి మోవి,
 అంధకారపు లోక మంతరించింది,
 కళ్యాణలోకంబు కనులువిచ్చింది.

౧౦

ఉదయభానుడు దివిని కడలివచ్చాడు !

విజ్ఞానభానుండు విప్లవించాడు—

ఎదల చింతలువీడి,

నిదురల్లు పోనాడి,

అమృతాంశువులలోని

కరుదెంచి బ్రతకండి !—

ప్రాణవోజ్వులుతాచు తేవండి !

పారలంత్ర్యమువాసి బ్రతుకండి !!

కీలుగుట్ట ౦

౧

కీలుగుట్టముపైన,
బాలీసు కానుకొని,
ప్రాణాలురేనట్టి
భగవంతుడొచ్చాడు—

ఊరంత ఊరేగుతూ,
ఉత్సవము సారించుతూ—

కూలినూటదగండిరా!

అన్నాలు

చాలవని చెప్పండిరా!

౨

కంచుగుండెకు కూడ,
కనికరము కలదన్న,
మాయవేదాంతాల
మూటేదో నూదారి,

జాలగిలబడి మొక్కరా!
వినకుంట,
చెవిటి మొద్దని వీడరా!
కూలిమాటడగండిరా!
అన్నాలు
చాలవని చెప్పండిరా!

3

కోటి చేతులుచాచి,
కోటి గొంతులుమొలసి,
శంచుగుండెలు వగుల,
గగ్గోలుగాలేచి,
ముగ్గోటి దేవతలు,
మూర్తులు శంపిల్ల,
కూలిమాటడగండిరా!
అన్నాలు
చాలవని చెప్పండిరా!

కన్నీటికాలువ

అపాథమానంబు అడుగువెట్టింది,
చిటవటా, చిటవటా, చినుకుసాగింది,
కప్పలల్లీలేచి, గబగబులుసేయ,
కాకమ్మ గూటిలో కళవళిందింది... అ.

నల్లత్రాచులపెల్లు కొల్లులుగలేచి,
వడగల్లు విప్పకొని పర్వెత్తునటుల,
చరచరా, యాజలము సాగిపోతోంది,
గట్టఫట్టలేక, కదలిపోతోంది,
ఒడ్డులే ఒడిసికొని ఒదిగిపోతోంది,
రెల్లుదుబ్బులమీద పార్లిపోతోంది—

ఇది భయంకర కాళము!—

ఈనిశీధమున,

కన్నీటికాలువలో

కాలెవ్వటనవరు?...

* * * * *

“దిక్కులేనీజాతి తెలుగులజాతి,
దిక్కులేనీవడుచు తెలుగుల్లవడుచు,

కన్నటికాల్వలో
కాలువెట్టినది...

* * * * *

చినిగి చీకాకైన చిరుపేద పయటలో
వచ్చినత్తురులాగు పారింది సెలయేరు—
కన్నటికాల్వలో,
కాలువెట్టినది—

* * * * *

ముగుడపెన్నెరికొప్పు, ముడివీడి, దిగజారి,
నీలాలజాలులా నేలజిల్లుగైపోయె—
రిన్నగాతీయరాదా?
యేమోయి!

వేళిలుముడి... నీ... చేతగాదా?

* * * * *

దిక్కులేనీజాతి తెలుగుల్లజాతి
దిక్కులేనీపడుచు తెలుగుల్లపడుచు—
కన్నటికాల్వలో
కాలువెట్టినది...

కుయారనాబగం చింత వీడితెచాలు,
ఎచటికైనాసరే, యేమైననున్ వరే—
కన్నటికాల్వలో
కాలువెట్టినది...

అ త్త్ర న న్మా న ౦

అత్త్రనన్మానములు
అప్పుడేనట వోయి !
ముప్పుగడచినలాగు,
చెప్పబోతున్నావు... అ.

సామ్రాజ్య వాదంబు
చచ్చిపోవనెలేదు,
ధనిక వాద పిశాచి
తలలు తెగనేలేదు... అ.

శత్రుపడుగో ! కొత్త,
సాము వేస్తున్నాడు—
చిచ్చుల పిడుగులా,
వచ్చివేస్తున్నాడు—

కన్ను మూయకు తమ్ముడా !

ముస్కందే,

కత్తిమాయర తమ్ముడా... అ.

చూడుమా గరిడీలు,
వీడవోయీ భ్రమలు,

అడవి గీతములు

శత్రుశేషము, మిగుల

రాదంట, కీడంట—

కన్నమూయకు తమ్ముడా !

మున్నుండే

కత్తి దూయర తమ్ముడా... అ.

ఇంద్రబాలపు పెద్ద

తన్నొ కొత్తవి నేర్చి,

మిత్తిలా మనపైకి

ఎత్తి వస్తున్నాడు—

కన్నమూయకు తమ్ముడా !

మున్నుండే

కత్తిదూయర తమ్ముడా !

అణువణువు బ్రద్దలయి

వ్రళయమై పోతోంది;

అణువు దెబ్బకె పుడమి

ఆవటించేస్తోంది—

ఒంటిగా కలబడకుమోయీ !

నావెంట

జంటగా కలసిరావోయీ !... అ.

గగనాన బాంబర్లు,
ఎడర బెబ్బలి 'టాంకు'—
అదిగో! 'వశ్ర'కుం బాంబు'
వదె వినరుతున్నాడు—

'రయ్యి'మని మనవైపు
రాన వచ్చేళాడు—
దూరమెంతో లేదురా!
తమ్మదా!
మీదికే వచ్చాడురా!

అశ్రునన్యాసములు
అప్పుడే సటవోయి
మువ్వగడచినలాగు
చెప్పబోతున్నావు... అ.

క్విట్ ఇండియా!

తెల్లదొరా! కల్లుదొరా!
మాయదారి మల్లుదొరా!
ఇల్లువిడిచి దారిబట్టవోయ్!
తెల తెల్లవారె,
కొల్లగొట్టువేళ దాటవోయ్!
ఓ! మాయదారీ మల్లుదొంగా!
ఇంటివారు మేలుకొన్నారోయ్!

౨

పెద్దమడినీ నంటువచ్చి,
మిద్దెలోకి చేరుకోసి,
గద్దెనక్క, కూరుచున్నావా?
తగవుల్లురేసి,
అన్నదమ్ముల చీలదీశావా?
తంపుల్లు బెట్టి,
తల్లిపిల్లల కెడముచేశావా?
ఓ! మాయదారీ మల్లుదొంగా!
ఇల్లువిడిచి దారిబట్టవోయ్!

౩౩

3

కల్లమాట రెన్నో చెప్పి,
నల్లవూన మిగులకుండా,
ఇలువల్లకాదు చేశావా?
ఓ! తెల్లనాడా!
చిల్లిబాచ్చు చేతికిచ్చావా?... ఓ.

౪

అద్దరాతిరి యేలకాడ,
పెద్దలంతా నిద్దరోగా,
ఇల్లుచక్క పెట్టియేశావా?
ఓ! మాయదారీ మల్లుదొంగా!
ఇల్లుగుల్లచేసి యేశావా?

౫

ఓ! మాయదారీ మల్లుదొంగా!
ఇల్లువిడిచి దారిబట్టవోయ్!
తెలతెలనారె,
కొల్లగొట్టు వేళదాటవోయ్!
ఓ! మాయదారీ మల్లుదొంగా!
ఇంటికారు మేలుకొన్నారోయ్!

న ట్టి బ య లు

౧

ఈసాంఘికాచార ఘోరకారాగార
వాసివై, ఈగతిని, వాపోవగానేల?
బ్రహ్మాండ భాండంబు బ్రద్దలైపోవుగతి
గంభీరరావముల గర్జించుకోవోయి... ఈ.

గర్జించు, గర్జించు
గర్జించు, గర్జతో
గగనంబు

పెటపెటా,
ప్రిదులుకొని,
బ్రద్దలై,
ముక్కలై,
చెక్కలై,
డిలుములై,
మెలుపులై,

పీడుగులను

జడివానగా తురిసిపోతుంది—

దానితో యీజగము క్షయమవుతుంది—

—ఈ—

పాడులోకముతోటి పరియేమిటోయీ!

గంభీరరావముల గర్జించుకోవోయీ!... ఈసారి.

౨

త్రాచువై, తోకపై నేగిపోవోయీ!

డైగవై, గాలిపై నేలిపోవోయీ!

పింగుపై నిలచుముగ, గర్జించువోయీ!

వరిభివములకోర్చి

బ్రతుక పోకోయీ—

మైనాకమైలేచి, జలాశమును రాత

తాకతోనే నేలకూలిపోతుంది—

ప్రేమాపిలీన నిమితితనయనాల,

కళ్యాణలోకంబు కనువిచ్చుతుంది,

కనువిచ్చి, నినుజూచి,

కనికరమై—

—ఈ—

పాదులోకములోటి పనియేమిటోయీ !
గంభీరరావముల గర్జించుకోవోయీ !

అకాశమన నేమొయని గాబరావదకు ;
అకాశమన వట్టి అవకాశమేనోయి !
పట్టియియతే నిన్ను ముట్టడిస్తోంది,
పట్టియమే నిన్ను కట్టివేస్తోంది.

స్వర్గానికి రోడ్డు

“బ్రతుకంతా భారం, కూరం,
ప్రమాదాలతీరం, ఘోరం,
పుట్టటమే మహాపాతకం,
చాపే యిక మేల”ను కంటూ,
నిరుత్సాహ పడబోకండోయ్ !
నిస్సహగా వాపోకండోయ్ !!

నరచరిత్ర చూసుకు నడవని,
నిరుత్సాహ నీరసులారా !
యుగయుగాల కాలంనుంచీ,
మానవత్వ మేం జేస్తోందోయ్ ?—

పాశాళపు లోతులనుంచీ,
జలగర్భం చీల్చుకువచ్చీ,
భూ భాగపు పొలిమేరల్లో,
వర్షశాల పైగా నటే,
ఆశాళపు టంచులదాకా,
స్వర్గానికి రోడ్డేస్తోందోయ్ !

కంటకాల కాల్చేసేసీ,
 అరణ్యాల హతమాల్చేసీ,
 పలుగు రాళ్ళ బండల కొండలు
 పలుగులతో గ్రమ్మేసేసీ,
 యుగయుగాల మానవ కథనం
 స్వర్గానికి రోడ్డేస్తోందోయ్ !

పైకాలకు టిక్కెట్లమ్మీ,
 రాజులనూ, ధనికుల మాగ్గిం,
 పువ్వు తెరల విమానాలతో,
 స్వర్గానికి జాళేసేసీ,
 నరకంలో పువల తోగ్గిన
 వద్దతులిక రద్దయిపోతయ్—
 స్వర్గానికి రోడ్డేస్తున్నాం !

గొడ్డళ్ళతో కోవలు నడికి,
 పలుగులతో బండలు పొడిచి,
 అలసిన వో అన్నల్లారా !
 కర్మవీర కార్మికులారా !
 ఇకనంతో దూరం లేదోయ్ !
 జాళాళపు టంచడుగోనోయ్ !

నిరుత్సాహ పడబోకండోయ్ !
 త్వరత్వరగా పనిచెయ్యండోయ్ !
 యుగయుగాలు కష్టించామోయ్ !
 ఇక నెంతో దూరం లేదోయ్ !

కష్టానికీ నిష్కరపడితే,
 అసలెందుకు మొదలెట్టారోయ్ ?
 కష్టకాల మంతా గడచి,
 ఈ కాలంలో పదిలేస్తామా ?

ఎవరిలో ఎండలకోర్కీ,
 దాహంతో పనిజేశామే !—
 చిట్టకపులు కొట్టేటప్పుడు,
 వచ్చిగుండె లెన్నోకోసీ,
 పులులకు బలి విసిరేశామే !—
 కొండగుహల కోటలనుంచీ,
 పిశాచాలు బయటికి వచ్చి,
 'యుద్ధా' లని గొండ్రించేస్తూ,
 చూరక త్తి కోరలు తెరచి,
 'వారబోసి పోవా' లంటే,
 వదుచువాళ్ళ ఉన్లర క్తమే
 జలధారలు చేసేశామే !—

త్యాగాలకు వెనుదీశామా ?
భోగాలకు ఆశించామా ?
ప్రాణాలకు భయపడ్డామా ?
యుగయుగాలు కష్టించామోయ్ !
ఇక నెంతో దూరం లేదోయ్ !
ఆకాశపు టంచదుగోనోయ్ !

యుగసంధుల అఖిలాంశాలపై
పాపాణువు వం చెనలేళాం—
హిమాలయపు కొండలులాగా
కష్టదినా లక్షనిలిస్తే,
కండరాలు కరిగించేసుకు
గర్భాల్లో తొలుచుకువచ్చాం—
యుగయుగాలు కష్టంచేస్తే
యోజనాలు నిర్మించామోయ్ !
దినాలలో, ఫర్లాంగుల్లో,
దివ్యభూమి - దీపిస్తోందోయ్ !—

ఈకాస్తకు బద్ధించితే
వరకంలో దిగబడిపోతాం—

ఈకాంతకు బద్ధకించితే
యగయుగాల కష్టం భస్మం—
కష్టానికి నిష్కరపడితే
అనలెందుకు మొదలెట్టారోయ్ !
కష్టకాలమంతా గడచి
ఈకాంతలూ వదిలేస్తామా ?

ప ర వ ణ్ణ

౧

వేటగాళ్లందరూ రంజోయి! !

కలసి

మాటున్న పులులపై దూకండి... వేట.
 పొదలమాటున పులులు
 పొంచి తారాడేను,
 కన్నేసి పసిగట్టి మెనలారీ!
 తిన్నగా గురిచూసి కొట్టాలి!... వేట.

౨

వండుటాకుల గుబురు దులవండి,
 కల్లరంగుల గురుతు లెరుగండి,
 బెంగాలులో మొన్న,
 పోరాలు బలిగొన్న
 బెబ్బలు! మొత్తాలు
 వీటిలో చూగొయి... పరిశు.

* మంత్రోత్తరమున భారతమున గౌరవానికి ఇంగ్లండులో
 విమానమెక్కటం— భారత సభలో ఈ పాట వెలు
 వడటం— యేమ విశేషముచూస్తుంది !

౩౨

3

మచ్చల చిలురపులి వస్తోందిరా !
 రెల్లడొంకల వారమూదండిరా !
 కూపిండు చిలురపులి వస్తోందిరా !
 కూపిరిగి యీ రేలిని చూడండిరా !... మచ్చల.

౪

నిక్కుదిక్కులనున్న చిక్కువనములలోన,
 విశ్వభరవము చరచానా !
 విలుకాండు చెలరేగి నడిచానా...
 రంగురంగుల పువలు,
 లావాటి బెబ్బులులు,
 ఆ యడవి కోనపులి,
 ఈ యడవి చిలురపులి,
 మనడొంకలో కూరుతున్నాయి,
 మనపైరుచేలలో చాగాయి... వేట.

౫

పొడపొడ గాలించి వెదకండిరా
 అడవికి విల్లెక్కు తిట్టండిరా !... వేట.

అటుచూపి, ఇటుచూపి,
త్రిటిలో మోనంజేసి,
విడదీసి, మీమీద
ఇడి, దెబ్బలేస్తాయి—
ఒంటిగావరవల్లు మానండిరా!
అంటుంటూ కలసి పోరండిరా ... వేయి.

నీ కవి

నీకవిని బ్రతికించుకోవాలిరా !

నీవు మనిషినిపించుకోవాలిరా !

బ్రతికియున్నవాళ్లు పట్ట డబ్బము నిడవు,
అతడు చచ్చినవెచుక అండ్లాలంటావు... నీకవిని.

కూడుగుడ్డా నీకు కావాలెనన్నాడు

తనమాట మరచి నీకొరకె వాపోయాడు... నీకవిని.

రచ్చలో నీమాట తెచ్చివాడించాడు,

విచ్చుకలమూని, నీశత్రువులచీల్చాడు... నీకవిని.

చండమార్తాండుడై ముందడుగువేశాడు,

'అండ నేనున్నాను గండిరా !' యన్నాడు... నీకవిని.

రణదుందుభిని ముందుచరచాడురా,

తొలిబాంబు పిసరింది వాడేనురా,

కలియబడ్డది మొదట వాడేనురా,

తొలికత్తి దూసింది వాడేనురా...

నీకవిని.

‘అన్నమ’ ని నీకొరకు అరచాడురా !
 కన్నరలే బాలిగొన్నాడురా,
 ‘చిన్నిరమ్ముడ’ యంచు పిలచాడురా - నిన్ను
 పిన్న పెద్దలలోకి తెచ్చాడురా... నీకవిని.

ర క్తంబే నీకొరకు ధారబోళాడురా,
 జీవితమే నీకొరకు చారబోళాడురా... నీకవిని.

గగనాన మేఘమై కదిలాడురా, వైరి
 కంచుగుండెలు పగుల గరించినాడురా,
 పాగలాలు వర్షించి బ్రతికించినాడురా,
 ప్రజలకమృతవృష్టి కురిసిపయాడురా... నీకవిని.

దిలదిలల క్రొక్కాణు మెఱుపులా మరిళాడు,
 ‘నయమని’ అంధకారపుడొక్క చీరాడు... నీకవిని.

అంధకారపుడొక్క చీరాడురా—
 కాళరాతిరి నోరు తెరచిందిరా,
 కసిరేగిన పిళాచి గళ మాళామాళి విసర
 మానుకొని ‘రయ్య’ మని ఈదికెచ్చుకొడుకోండి ... నీ,

దెబ్బతిని పిచ్చైర్తి బొబ్బ పెట్టిందిరా,
 ప్రళయగతి లంఘించి విలయమై దూకింది
 అగ్నిగుండాలలో ఆకళచిచ్చులో
 కవికుమారునిబట్టి కసి విసిరేసింది... నీకవిని.

నీకవిని బ్రతికించుకోవాలిరా !
 నీవు మనిషినించుకోవాలిరా!
 బ్రతికియున్నవాళ్లు పట్టే ఉన్నము నిడవు
 అరదు చచ్చినవెనుక అందలాలంటావు... నీ.

రాగరేఖ

౧

ప్రణయభాగ్యాలలో
ప్రసవమంజరులలో
పులకించు నునుమేన
పవళించి,
పొలోద్ది
పలికించు కిన్నెరకు
పంచమస్థాయి నేనూ,—
అనిలాల

ఈలలో రాలిపడినాను—
కదలింపబోకునన్ను,
కొనగోట
మెదిలింపరాకునన్ను

౨

రింగులై, రింగులై
ఈ ప్రసంచావధికి
వర్జ్యేటినాదాల

వలికించుకోగలను

నా హృదయరంధ్రము—

కదలింపబోకు నన్ను,

కొనగోట

మెదిలింపరాకునన్ను.

3

పాటపైపాటగా,

గీతిపైగీతిగా

రాగాలు తీసుకుంటూ—

గీతాలు పాడుతుంటే—

లోకాలు స్రోక్కిపోవా?

స్వర్గాల

దేవాలు వీగిపోవా?—

కదలింపబోకు నన్ను,

కొనగోట

మెదిలింపరాకునన్ను.

4

వ్రక్కతి ముగ్ధా నఖ

నగిచల కిసలయ యోగ

కంటిజాంతుతనై.

కంపించి, కంపించి,
కంపించి, కంపించి,
కదలి నునువవనాల
తీగలతో సాగిపోతా—

అంబరపు

గోళాల

రావముల

మేళవిస్తా—

అమరాళి

తాగాల గోళాల

రాలి మూర్ఖిలుతా—

కదలింపజోకు నన్ను,

కోనగోట

మెదిలింపరాకు నన్ను.

తిండికావాలి

తిండికావాలి ! తిండికావాలి !
మండేటి పేగులకు తిండికావాలి !
కడుపులో చిచ్చులు మెడులుతున్నాయి !
చిచ్చుల గుణాలు చిటులుతున్నాయి... తిం.

గుండలో రక్తాలు మసులుతున్నాయి,
కుప్పలై పేగులు కములుతున్నాయి,
గర్భాన ప్రశయాలు కడులుతున్నాయి,
ఘోషిలి భూమిని ఘోషిలినాదీ... తిం.

కడలిగర్భాలలో విలయాలుమెసిలి,
భుగభుగా బడబాగ్నిపొంగిపోతోంది... తిం.

పెటకారి ధర్మాలు, వెట్టివేదాంతాలు,
సిచ్చినీతులుచెప్పి, సచ్చిచెబుదామన్న
ఆశలు మానందీరా !
ఆకలాతన్నాదీరా !

వైశ్వానరజ్వాల వీచిందిదిశల
విష్ణుజ్వాలకీల రేగింది నిశల
ఆపలేరోయి ! యక ఆపలేరోయి !
మంత్రరంత్రాలతో మాపలేరోయి !... తిం.

వేదేల వీదల వేడిరక్తాలు,
కచ్చయై కార్మకుల వచ్చిమాంసాలు,
కడుపుల నింపుకొని, గడ్డెత్తి, తల్లగా
వ్రల్లడా లాడేటి బ్రహ్మరాక్షసులార !
నీతుల్లు కూనేటి బూతుబామ్మలార !... తిం.

వినమోయి, వినమోయి, వినమోయి, వినము,
వెట్టిసిద్ధాంతాలు విని మోసపోము,
యుగయుగాలుగ రక్తమెగబోసినాము,
నిష్కరమే పడినాము, భ్రష్టులైనాము,
నూటాక్కరథలల్లి నూగిపోళారూ,
గొంతుల్లు కోళారూ కొంపదీళాదు... తిం.

రక్తాలు, మాంసాలు రాల్చి వేళాము,
బంగారు పంటలు పంపించినాము,
తిండిదొంగల లంజదీపాలు వెలిగి,
శుభముటా మోక్షముపు మాడిపోయింది... తిం

అనమర్థులార ! ఓ హంకారులార !
 అధికారకాంక్షల్ల బధిరాంధులార !
 తక్కులు దిగి మీరు తరలిసొండ్తోయి!
 కరువురాక్షసిపైన కలియబడతాము... తిం.

పక్షులల్లెకూలి, పక్షిణాలురాలి,
 'కలకటా' కీధుల్ల కల్పించలేము ;
 జగమెల్ల 'బెంగాలు' చెయ్యబోకండ్తోయి !
 ఆకళ్ళ క్షీతులలో వాటిముకారేము... తిం.

అగ్ని కేగిందంటే ఆగేదిలేదు,
 చలిచీనులల్లెను చచ్చేదిలేదు,
 'కలకటా' గాథలు మరల తెన్నేను,
 వేవేల కుప్పలు వివరిస్తాయి.

న ర బ లి

పోతరాజులార ! పోతేరుమాయమ్మ !
వాముల్లుమేనేటి, గ్రామదేవతలార !
దణ్ణాలు ! దణ్ణాలు ! తరలిపొండయ్యా !
దాసుశ్చదణ్ణాలు ! తరలిపొండయ్యా !
కొలువుల నీపైన కొలుచుకోలేము,
జాతరలనీపైన బరువుకోలేము.... పో.

దుర్తలతో రక్తాలు తెచ్చుకోలేము,
పెద్దగా నరబలులు పెట్టుకోలేము,
నరజాతిగుండెలో నల్లయేలేదు,
కప్పజీవుల మీన కండలేలేవు... పో.

౨

గుడ్లూరిమి మామీద కోవగిస్తారా ?
గోండ్రించి యుద్ధాలు మరిపించుతారా ?
కొరతాలతో కొట్టి కోయించుతారా ?
నల్లులతో కాల మరిపివేస్తారా ?... పో.

49

3

బొజ్జల సోమారి పోతరాజయ్యా !
 తోపాల శాపాల నావందిసావీరా !
 బాతరలన్నీపైన జరుపుకోలేమూ,
 నరబలులు తేలేము, నల్లతేలేము... పో.

ము ర లి

ఎదలోన మత్తులా
నిదుర ముంచేస్తోంది,
నీ మురలి మ్రోయించకొయ్యా !

నరజాతి

నీది నిదురవేళ కాదోయ్యా !

వీరులంతా లేచి వెదలివస్తున్నారు,
కత్తులునూ సేసి కదనాననూకేరు,
ఇది మహాదయవేళరా !

రణమువకు,

మూరులురే కే జాడరా ! ... నీమురలి.

కొమ్ముబూరా లేచిచేళారురా ?— మీరు.

పొరిచిబన్యము లెచటదాచారురా ?

దళదిశలు ఘూరిలి దద్దరిలిపోవారి,
శంఖారవముచేయరా !

విలయగతి,

సింహానాదము చేయరా ! ... నీమురలి.

ప్రపంచ విప్లవం

ఓ....

ఓ.... ఓ.... ఓ.... ఓ....

ఓ.... హూహూ... హూ....

ఓహూహూహూ... ఓహూహూ... హూ

ఓహూహూహూ హూ...

ధీరుల్లారా...! శూరుల్లారా!

యువకుల్లారా!... యోధుల్లారా!

విప్లవజేవుల్లారా!

వీరులారా! విజయులారా... ఓ....

ప్రపంచవిప్లవ కీర్తనారావం

వీరుల్లారా! నెడలండి

విజయమహోదయ ఘంటారావం

కార్మికులారా! కదలండి... ప్ర.

సౌభావిప్లవపు భయదారావం

మానవులారా! రాకండి

బానిసజాతుల స్వతంత్రీకరణం

రాజులపట్టి కదలండి... ప్ర.

మానవజాతికి ఆఖరుయుద్ధం
యోధులారా! నడవండి,
సరనారీజన విప్లవగీతం
వీరమూర్తులై పాడండి... ప్రి.

కసాయిశక్తుల తుపాకిగుండ్లకు
ఎదురై గుండెల నొడ్డండి—
ప్రళయంబాంబుల విలయా లవిగో!
వీరయోధులై విలువండి!... ప్రి.

చీకటిలోకపు ఆఖరుయుద్ధం
జీవులారా! నడువండి
కార్మికజనములూ, కష్టజీవులూ,
బానిసజాతులు, బ్రతుకండి... ప్రి.

మహాదయం... శుభోదయం
బగజ్జనాళికి సుభోదయం
కష్టజీవులకు,
కార్మికజనులకు,
మహాదయం - నన - యుగోదయం... ప్రి.

కృష్ణాద్వైత ముక్తాక్షరకాల - మచిలీపట్టణము.

Blank Page

54

Check List

Book Number	G.V. PDIA 247	Date	31/10/2020
Front Cover	YES	Back Cover	YES
Blank Pages	4/53		
Missing Pages			
	NO		
Prepared	Lakshmi	Scanned	Mounika
BOOK SIZE	H 7 W 4.9	Pages	57